

کشت و زرع نهاده های دامی در گرجستان

همانطور که پیشتر بدان اشاره گردید، بخش عمده ای از هزینه تمام شده دام ها را نهاده های دامی تشکیل می دهد. در راستای اهداف کشت فراسرزمینی، گرجستان می تواند نقش قابل توجهی در کشت و زرع نهاده های دامی مورد نیاز کشور ایفا نماید. گرجستان دارای منابع غنی آب می باشد. در اینجا ۴۹ گونه خاک وجود دارد که امکان برداشت محصولات اندمیک (بومزاد) را می دهد. ۲۹ درصد زمین های کشاورزی در ارتفاع ۵۰۰ متر از دریا، ۲۹ درصد در ۵۰۰-۱۰۰۰ متر، ۲۱ درصد ۱۰۰۰-۱۵۰۰ متر، و ۱۱ درصد در ۱۵۰۰ متر به بالا قرار دارند.

موانع موجود در کشور گرجستان

الف) ممنوع بودن فروش زمین های کشاورزی به اتباع خارجی:

بر اساس تصمیم کابینه دولت گرجستان چندین سال است که فروش زمین های کشاورزی به اتباع خارجی ممنوع گردید. همین موضوع سبب گردیده است تا اتباع خارجی به منظور فعالیت های کشاورزی و دامپروری زمین ها را اجاره کنند. با حمایت های دولتی و تجمیع علاقمندان به سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و دامپروری گرجستان در یک مجموعه و تأسیس یک شرکت معتبر با ظرفیت کافی سرمایه گذاری، امکان در اختیار گرفتن زمین های بزرگ کشاورزی از دولت گرجستان با قراردادهای ۲۵ و یا ۵۰ ساله وجود دارد.

ب) مشکل بانکی و مالی:

به سبب نبودن ارتباط بانکی مستقیم بین ایران و گرجستان سرمایه گذاران در وهله اول با مشکل نحوه انتقال قانونی سرمایه به گرجستان مواجه هستند. از طرفی هم بانک های گرجستان (همه بانکها در گرجستان خصوصی هستند)، از افتتاح حساب ارزی و حتی در این اواخر از افتتاح حسابی لاری (واحد پول گرجستان) هم خودداری می کنند. ارزهایی نیز که خارج از سیستم بانکی به گرجستان وارد شوند هر زمان ممکن است با استناد به قانون مبارزه با پولشویی تهدید شوند.

نتیجه گیری:

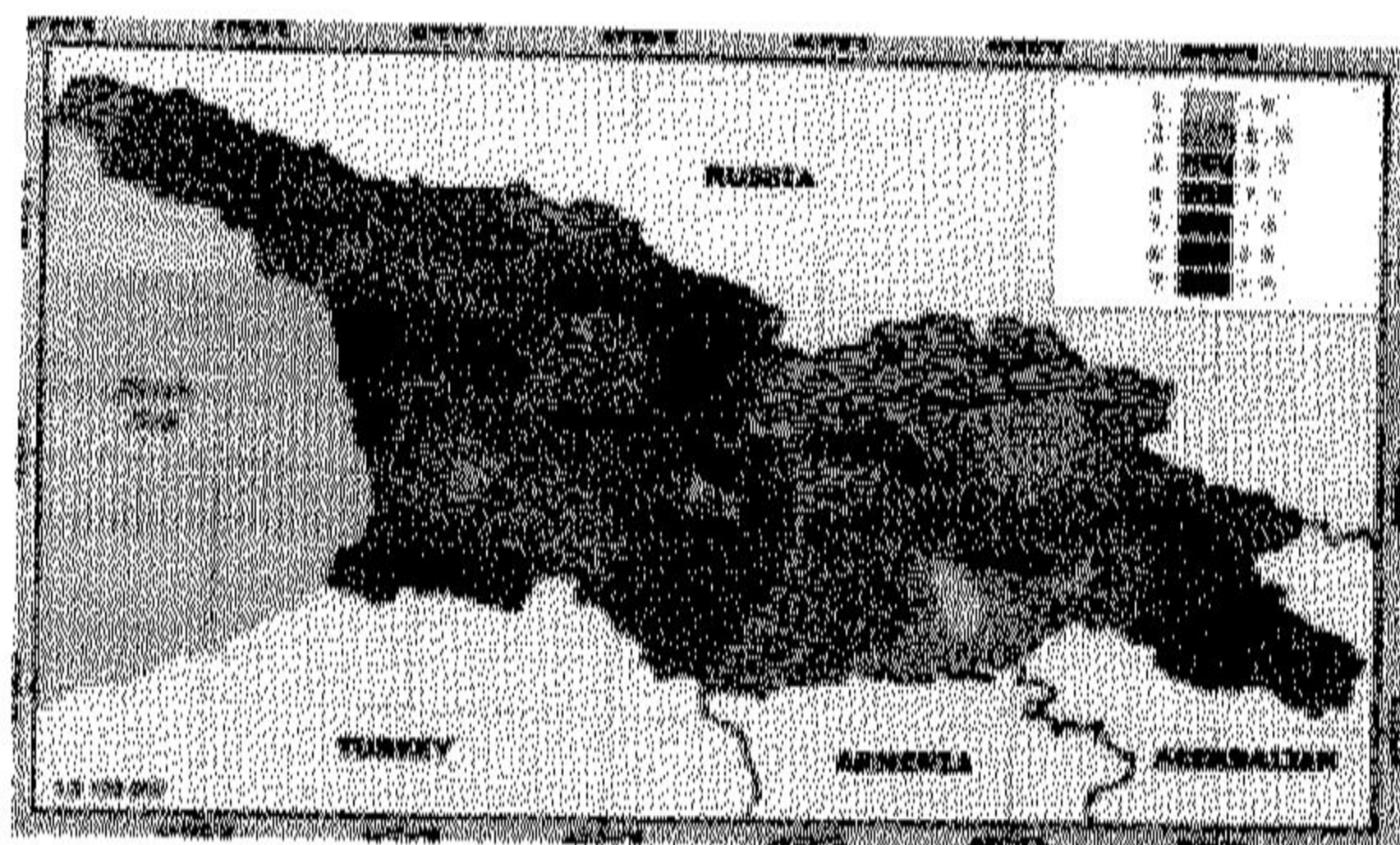
افزایش قیمت گوشت و ناتوانی اقشار متوسط و کم درآمد برای تامین آن، مدتی است که بازار گوشت فرمز کشور را با مشکل مواجه کرده است. از آنجایی که تولید داخلی جوابگوی نیاز داخلی نیست، قیمت گوشت به طور بی سابقه ای افزایش یافته است و همین امر موجب شده تا دولت میزان کمبود گوشت را از طریق واردات از کشورهای مانند برزیل، روسیه و آسیای میانه تامین نماید.

در این شرایط که افزایش تولید دام و گوشت فرمز در داخل به دلیل مشکلاتی از قبیل کمبود مراتع و چراگاه و تامین خوراک دام، مقرون به صرفه نیست، دولت می تواند با اتخاذ راهکاری بهینه، به سمت دامپروری فراسرزمینی در کشورهای همسایه برود که از شرایط اقلیمی و آب و هوایی مناسب برای کشاورزی و دامپروری فراسرزمینی برخوردارند.

گرجستان یکی از این کشورهاست که دارای آب و هوای معتدل و مرطوب و مراتع و چراگاه های بسیاری است. در حدود ۶۰ درصد از اراضی کشاورزی در گرجستان را مراتع تشکیل می دهند که بخش عمده ای از آنها در اختیار دولت می باشد. همین ظرفیت به گرجستان این امکان را می دهد که ظرفیت پرورش دام خود را به طور سنتی تا ۴ میلیون رأس افزایش دهد. این کشور از منابع آب غنی برخوردار است. نزدیکی مسافت گرجستان با ایران و وجود زیرساخت های ارتباطی از جمله مسیر ترانزیتی دریای سیاه - خلیج فارس از دیگر مزایای این کشور می باشد.

اگرچه طبق قوانین دولت گرجستان، فروش زمین های کشاورزی به اتباع خارجی ممنوع می باشد اما با حمایت های دولتی و تجمیع علاقمندان به سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و دامپروری گرجستان در یک مجموعه و تاسیس یک شرکت معتبر با ظرفیت کافی سرمایه گذاری، امکان در اختیار گرفتن زمین های بزرگ کشاورزی از دولت گرجستان با قراردادهای ۲۵ و یا ۵۰ ساله وجود دارد.

این فرصت برای مسئولان بخش کشاورزی و دامپروری جمهوری اسلامی ایران فراهم است تا با تاسیس یک شرکت متمرکز با حضور سرمایه گذاران بخش خصوصی اقدام به اجاره مراتع و

میزان بارندگی سالیانه در گرجستان را نیز می توانید در نقشه بالا مشاهده نمایید.

ب) مراتع و چراگاه های طبیعی

در مجموع ۳/۰۲۵ میلیون هکتار زمین کشاورزی و مرتع در گرجستان وجود دارد که بیش از ۱،۲۹ میلیون هکتار از آن را مراتع تشکیل می دهند (یعنی نزدیک به ۶۰ درصد). به همین سبب نیز اهالی گرجستان تاکنون به دامن داری سنتی بیش از کشاورزی اهمیت داده اند. این میزان مرتع برای پرورش حدود ۴ میلیون رأس دام مناسب است.

جدول زمین های کشاورزی گرجستان (هزار هکتار) طبق آمار طرح مجاورت اتحادیه اروپا (۲۰۱۲)

چراگاه (مرتع)	مزرعه	چند فصلی	قابل شخم زدن	کل	زمین های کشاورزی در گرجستان
۱۷۹۶،۶	۱۴۳،۸	۲۶۳،۸	۸۰۱،۸	۳۰۲۵،۸	
۵۹،۳۷	۴،۷۸	۸،۷۱	۲۶،۴۹	۱۰۰	درصد

میزان قابل توجه مرتع و چراگاه در گرجستان خود گویای ظرفیت این کشور برای دام پروری

است.

هزینه های دامپروری در گرجستان (با استفاده از مرتع)

با توجه به وجود مراتع طبیعی فراوان در گرجستان و یک نواخت بودن بارندگی در این کشور که موجب می شود مراتع آن همواره سرسبز بوده و نیاز کمتری به تهیه علوفه برای خوراک دام باشد، هزینه های دامپروری در گرجستان به طور چشمگیری مقرون به صرفه است. بر اساس بررسی های به عمل آمده، جدول هزینه های ثابت و جاری برای دامپروری در گرجستان به شرح ذیل می باشد:

جدول هزینه های ثابت

واحد		هزینه ثابت
حداکثر	حداقل	
خصوصی: ۲۸ دلار	خصوصی: ۱۰ دلار	اجاره زمین (در منطقه کاختی که از مراتع خوب و شرایط مناسبی برخوردار است) هر هکتار - ماهیانه
	دولتی: ۲ دلار	
۳۸ دلار	۲۰ دلار	۱- ساخت سوله و ساختمان ها - متری
۱۰ دلار	۴ دلار	۲- محوطه سازی - متری

جدول هزینه های جاری

واحد		هزینه جاری
حداکثر	حداقل	
۰،۰۶۹ دلار	۰،۰۵۳ دلار	۱- برق و گاز برق: جاری: کمترین گاز: متریکف
	۰،۲۱ دلار	
۴۶۰ دلار	۲۷۰ تا ۳۰۰ دلار	۲- هزینه کارگر و نیروی انسانی

جدول تعداد دام در گرجستان (۲۰۱۴-۲۰۱۶) - (هزار)

سال	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶
دام سنگین	۹۷۰	۹۹۲	۹۶۲
گوسفند	۸۶۵	۸۴۱	۸۷۵
بز	۵۳	۴۹	۶۰

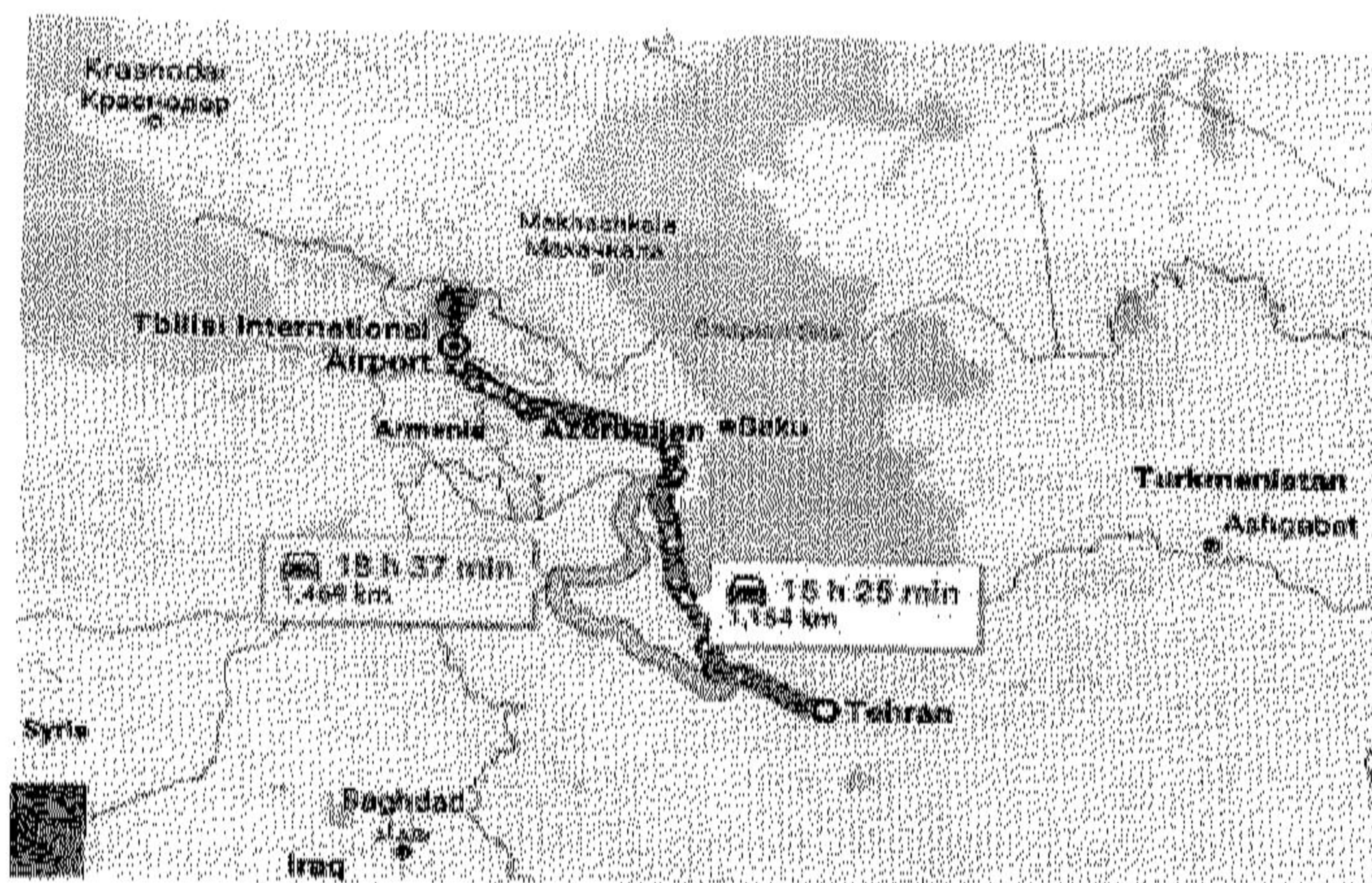
کدام مناطق زمین مناسب تری دارند؟

به گفته کارشناسان بسته به نوع فعالیت کشاورزی، شرایط اقلیمی و خواص زمین ها، زمین های کشاورزی انتخاب می شوند. به عنوان مثال استان مسلمان نشین کومو کارتلی (شهر مارنشولی) به علت هوای گرم و زمین های حاصلخیز برای کشاورزی مناسب تر است.

استان کاختی به سبب داشتن چراگاه های مناسب و اقلیم نسبتاً معتدل برای دامداری مناسب تر است. البته اتباع خارجی به دلایل مختلف از جمله نزدیکی به بازار بزرگ تفلیس کمتر به دیگر مناطق دیگر توجه کرده اند. در حالی که می توان در دیگر مناطق نیز با توجه به نوع فعالیت به زمین های مناسب دست یافت.

نژاد های دامی مناسب در گرجستان

نژاد های دامی در گرجستان از حیث میزان گوشت و ابتلای کمتر به بیماری در وضعیت مناسبی قرار دارند. نژاد گوساله معروف به آخال کالاکی در مناطق ارمنی نشین در نزدیکی مرز ترکیه، روزانه در حدود ۱۲۰۰ گرم گوشت می گیرد و در حدود ۲۰ لیتر شیر می دهد. گوسفند های موجود در گرجستان نیز از نژاد قفقازی هستند که به لحاظ میزان گوشت، طعم آن و ابتلای کمتر به بیماری ها، دارای صرفه اقتصادی هستند.

همکاری های خوب چند جانبه در قالب طرح های ترانزیتی از جمله اتصال خط آهن از « بندر چابهار و بندر عباس » در خلیج فارس و در ادامه از «رشت - آستارا» به خط آهن «باکو- تفلیس- قازان-باتومی» و نیز طرح کریدور ریلی اتصال دریای سیاه -خلیج فارس (باتومی-تفلیس-باکو-آستارا) به افزایش ظرفیت ترانزیتی از طریق خط آهن بین کشورهای منطقه کمک کرده است.

این در حالی است که مسیر ریلی رشت -آستارا-آستارا هنوز به بهره برداری نرسیده است. با این همه با ورود راه آهن جمهوری آذربایجان به آستارای ایران، به سبب کاهش چشم گیر هزینه و زمان حمل از ابتدای سال جاری حمل کالا در این مسیر مورد توجه جدی شرکت های بین المللی حمل و نقل قرار گرفت.

باسمه تعالی

ظرفیت ها و موانع دامپروری فراسرزمینی در گرجستان

مقدمه:

یکی از مشکلات اصلی در خصوص پرورش دام در ایران، کمبود مراتع و چراگاه ها و تامین خوراک دام است که بر روند تولید دام در کشور، تاثیر منفی گذاشته است. این مساله در کنار تسريع روند تخریب پوشش گیاهی مراتع کشور، به طور قابل توجهی میزان تولید دام در ایران را کاهش داده است.

توجه به این نکته حائز اهمیت است ایران در یک منطقه بیابانی و نیمه بیابانی واقع شده است و از لحاظ بارندگی در سطح خشک و نیمه خشک قرار دارد. کمبود بارندگی، خشکسالی، تغییرات اقلیمی و چرای بی رویه دام موجب نابودی بخش های زیادی از مراتع کشور شده است. از سوی دیگر، واردات خوراک دام نیز به دلیل افزایش قیمت ارز، به افزایش قیمت تمام شده گوشت منجر شده است.

در این خصوص، استفاده از ظرفیت کشورهای همسایه ایران که به طور بالقوه دارای شرایط مناسب برای کشاورزی و دامپروری هستند و می توانند بستری برای پرورش دام در خارج از مرزهای ایران را فراهم نمایند، می تواند به حل این مشکل کمک شایانی کند.

گرجستان یکی از این کشورهاست. این کشور به دلیل ویژگی های جغرافیایی و آب و هوایی، دارای مراتع و چراگاه های طبیعی بسیار است و از منابع آب فراوان برخوردار می باشد. (تقریباً چهاربرابر نیاز داخلی). به نظر کارشناسان با توجه به ظرفیت مراتع گرجستان، ظرفیت برای چرای بیش از ۴ میلیون رأس دام سبک به شکل سنتی وجود دارد. این در حالی است در حال حاضر این کشور تنها از بخش اندکی از ظرفیت خود استفاده می کند.

دولت در روند خصوصی سازی فقط ۰/۷۷ میلیون از هکتار را خصوصی سازی نمود و بخش اعظم اراضی یعنی ۲،۲۶ میلیون هکتار هنوز هم در اختیار دولت است. زمین هایی کشاورزی خصوصی شده غالباً به قطعات کوچک تفکیک شده اند و یافتن زمین های کشاورزی بزرگ در بخش خصوصی بسیار مشکل می باشد.

طبق گزارشات تا زمان ممنوعیت فروش زمین کشاورزی به اتباع خارجی (۲۰۱۴)، سرمایه گذاران خارجی توانستند ۰/۹ درصد از اراضی کشاورزی گرجستان را خریداری نمایند. گفتنی است در برخی کشورهای اروپایی این رقم به ۲۰ درصد اراضی کشاورزی نیز می رسد.

قبل از این زمین های کشاورزی دولتی طبق شرایط خاص به برخی از شرکت های خارجی جهت سرمایه گذاری اختصاص یافته است.

زمین های کشاورزی در گرجستان	کل	قابل شخم زدن	چند فصلی	مزرعه	چراگاه (مربع)
مالکیت دولتی	۲۲۵۸،۵	۳۶۳،۳	۸۳،۳	۹۹،۸	۱۷۱۲،۱
مالکیت خصوصی	۷۶۷،۳	۴۳۸،۵	۱۸۰،۵	۴۴	۹۹،۸

این جدول نشان می دهد بخش عمده ای از مراتع و چراگاه ها در گرجستان در اختیار دولت این کشور می باشد.

ج) نزدیکی مسافت به ایران و راه های ترانزیتی

نزدیکی مسافت بین ایران و گرجستان و وجود راه های ارتباطی هوایی و زمینی، یکی از ظرفیت های موجود برای کشاورزی و دامپروری فراسرزمینی در گرجستان است. فاصله دو کشور از طریق راه زمینی به طور میانگین، ۱۲۰۰ کیلومتر (معادل ۱۵ ساعت و نیم) است.

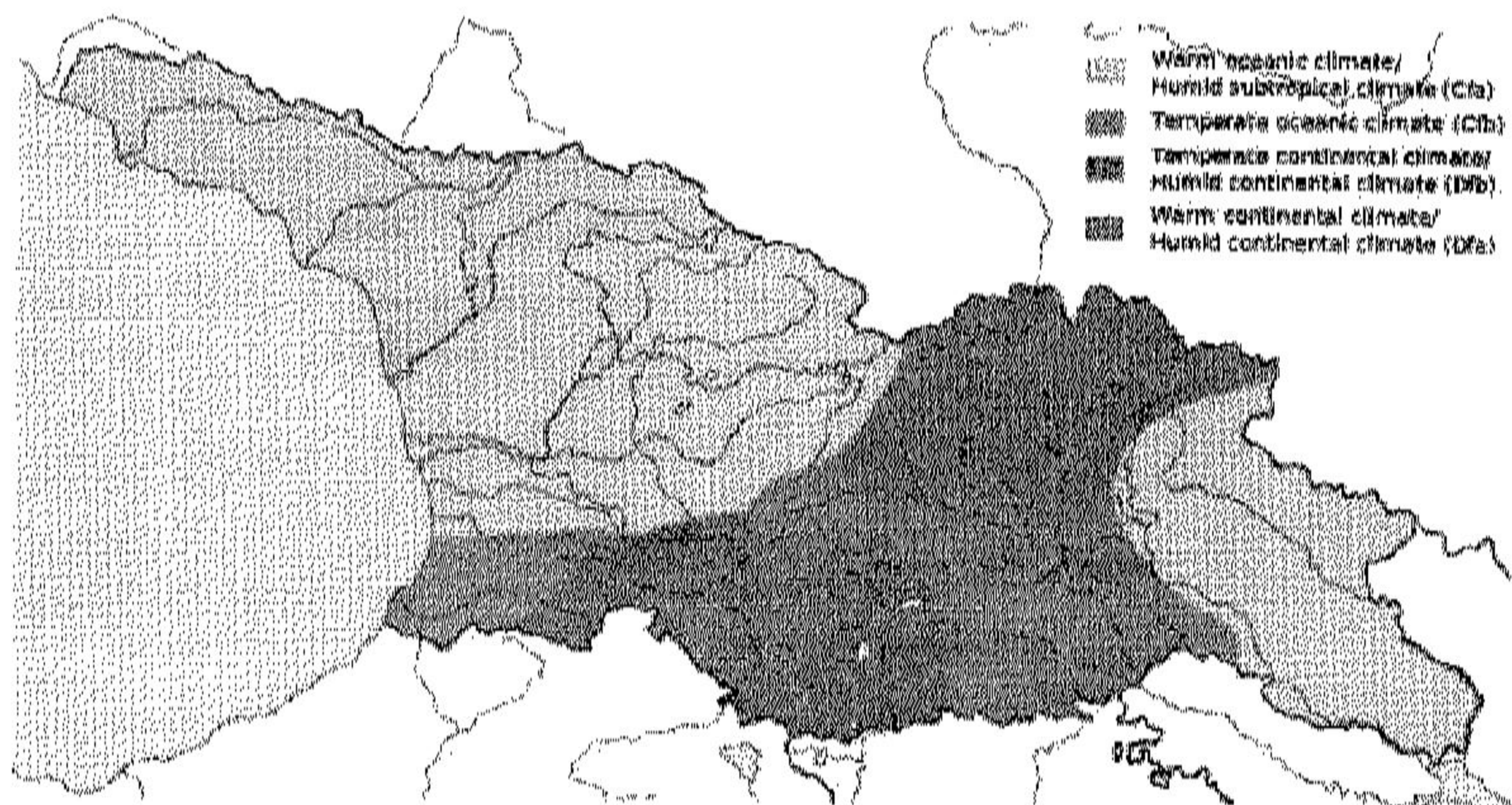
ظرفیت های کشور گرجستان

دامپروری در گرجستان با توجه به اقلیم مناسب این کشور و برخورداری از مراتع و چراگاه های فراوان، از ظرفیت های خوبی برخوردار است. این ظرفیت ها به طور خلاصه عبارتند از:

الف) شرایط اقلیمی و آب و هوایی

سرزمین گرجستان از دید اقلیمی منحصر به فرد می باشد و هر چهار فصل سال در آن دیده میشود. همین امر موجب شده تا تقریباً ۴۳ درصد (یعنی ۳ میلیون هکتار) کل سرزمین گرجستان برای کشت و دامپروری مناسب است. در این کشور مناطق گوناگون اقلیمی و اکولوژی وجود دارد. گرجستان همچنین دارای منابع غنی آب می باشد.

اکثر گرجستان دارای آب و هوای معتدل و مرطوب است. یکواخت بودن بارندگی موجب شده تا مراتع این کشور همواره سرسبز باشد و در بیشتر مناطق این کشور علوفه زیادی نیاز نباشد.

گرجستان دارای سه گونه آب و هوایی است که در جدول نمایش داده شده است: نیمه گرمسیری مرطوب، اقیانوسی و قاره ای مرطوب است.

صادرات دام گرجستان به ایران و سایر کشورها

با افزایش توجه کشورهای دیگر به بازار دام گرجستان بخصوص ایران و کشورهای عرب حوزه خلیج فارس، در سالهای اخیر به تدریج صادرات دام گرجستان به این کشورها افزایش یافته است. بنا به گزارش انجمن گوسفند داران گرجستان، تعداد دام سبک گرجستان (گوسفند) در سال ۲۰۱۶ برابر با ۹۵۰ هزار راس بوده است که نزدیک به ۳۰۰ هزار راس به تنهایی برای ایران ذبح و ارسال گردیده است.

در سالهای اخیر، صادرات گوسفند زنده گرجستان غالباً به کشورهای عربی و صادرات گوشت گوسفند به ایران انجام شده است. با توجه افزایش گوشت گوسفند در ایران و صدور مجوزهای واردات گوشت از گرجستان، بسیاری از تجار ایرانی با حضور در بازار گرجستان در صدد تهیه دام و ارسال گوشت گوسفند به کشور برآمدند.

عدم هماهنگی میان متقاضیان دام و نبودن برنامه ای خاص برای تهیه دام، موجب گردید که تولید کنندگان دام به ناگهان با افزایش شدید تقاضا در گرجستان مواجه شوند که در نتیجه در عرض یک سال قیمت گوشت در گرجستان بیش از ۲۸ درصد افزایش یافت. گران شدن گوشت گوسفند در گرجستان نیز موجب سود بیشتر طرف گرجی و در نتیجه زیان دیدن تجار ایرانی گردید که با قیمت قبلی متعهد به تامین دام برای ایران شده بودند.

به غیر از دوره اوج ارائه گوسفند به بازار در گرجستان - اواخر تابستان - در سایر ایام سال و بویژه در پایان زمستان گوسفند لازم جهت کشتار و ارسال به ایران در بازار گرجستان به حداقل می رسد. در این هنگام تجار ایرانی اقدام به وارد کردن دام از روسیه و ذبح آن در کشتارگاه های گرجستان نموده و آن را به عنوان گوشت گوسفند گرجی به ایران ارسال می نمایند.

Handwritten signature

چراگاه های موجود در گرجستان نموده و با ایجاد تاسیسات و تجهیزات مورد نیاز، از این فرصت در جهت تولید و پرورش فراسرزمینی دام به ویژه گوسفند استفاده کنند. این روش می تواند کمبود نیاز داخلی به گوشت قرمز را با هزینه ای به مراتب کمتر به مدت طولانی مرتفع نماید.